

INFORMATIVNO GRADIVO

Bruselj, 29. april 2014

Omejevalni ukrepi EU

Sankcije so eno izmed orodij EU za uresničevanje ciljev skupne zunanje in varnostne politike (SZVP): miru, demokracije ter spoštovanja pravne države, človekovih pravic in mednarodnega prava. Vedno so del vsestranskega pristopa politike, ki vključuje politični dialog in dodatna prizadevanja.

Sankcije EU niso kaznive narave, pač pa je njihov namen doseči spremembe v politiki ali dejavnosti zadevne države, subjektov ali posameznikov. Ukrepi so zato vedno usmerjeni k takim politikam ali dejavnostim, načinom njihovega izvajanja in odgovornim zanje. EU si obenem močno prizadeva čim bolj zmanjšati škodljive posledice za civilno prebivalstvo ali zakonite dejavnosti.

EU izvaja sankcije, ki jih uvedejo Združeni narodi. Poleg tega lahko EU poostri sankcije ZN, tako da uvede strožje in dodatne ukrepe. Če se ji zdi potrebno, pa se lahko odloči tudi za uvedbo samostojnih sankcij.

Sprejetje in začetek veljavnosti

Svet uvede omejevalne ukrepe EU s soglasno sprejetim sklepom Sveta na področju SZVP. Čeprav tak sklep vsebuje vse sprejete ukrepe, je za polno pravno veljavo sankcij včasih treba sprejeti dodatno zakonodajo.

Nekatere sankcije, na primer embargo na orožje in prepoved potovanja, uvedejo neposredno države članice. Za sprejetje takšnih ukrepov zadostuje sklep Sveta. Tak sklep je neposredno zavezujoč za države članice EU.

Za gospodarske ukrepe, na primer zamrznitev sredstev in prepoved izvoza, je pristojna Unija, zato je treba v zvezi z njimi sprejeti ločeno izvedbeno zakonodajo v obliki uredbe Sveta, ki je neposredno zavezujoča za državljane in podjetja EU. Uredba, sprejeta na podlagi skupnega predloga visokega predstavnika EU za zunanje zadeve in varnostno politiko in Evropske komisije, vsebuje podrobnosti o natančnem področju uporabe ukrepov, kakor odloči Svet, in njihovem izvajanju. Uredba običajno začne veljati dan po objavi v Uradnem listu EU.

P R E S S

Svet Evropske unije – tiskovni urad
Rue de la Loi 175 B – 1048 BRUSELJ Tel.: +32 (0)2 281 6319
press.office@consilium.europa.eu <http://www.consilium.europa.eu/press>

SL

Pogosti ukrepi

– Embargo na orožje

Embargo na orožje običajno zajema prodajo, dobavo in prevoz blaga, navedenega na skupnem seznamu vojaškega blaga EU (glej najnovejši [skupni seznam vojaškega blaga](#)). Prepoved običajno vključuje tudi zadevno tehnično in finančno pomoč.

Poleg tega se lahko prepove izvoz opreme, ki se uporablja za notranjo represijo, tj. policijske opreme, ki ni vključena na skupni seznam vojaškega blaga EU. Nekaj primerov: vozila, opremljena z vodnimi topovi, vozila za prevoz zapornikov, bodeča žica, policijske čelade in ščiti.

Svet lahko prepove tudi izvoz blaga z dvojno rabo v zadevne države, tj. tistega blaga, ki se lahko uporablja v civilne, pa tudi v vojaške namene, kot je navedeno na seznamu EU z blagom z dvojno rabo (glej [Prilogo I k Uredbi 428/2009](#)).

– Zamrznitev sredstev

Zamrznitev sredstev zadeva sredstva in gospodarske vire, ki so v lasti ali pod nadzorom zadevnih posameznikov ali subjektov. To pomeni, da do teh sredstev, kot so gotovina, čeki, bančni depoziti, delnice, deleži itd., ni mogoč dostop, niti se ne smejo prenašati ali prodajati. Prav tako se ne smejo prodajati ali oddajati nobena druga opredmetena ali neopredmetena sredstva.

Zamrznitev sredstev vključuje tudi prepoved zagotavljanja sredstev zadevnim subjektom in osebam. To pomeni, da jim državljani in podjetja EU ne smejo nakazovati plačil ali dobavljati blaga in drugih virov. Dejansko ni mogoče zakonito izvajati poslovnih transakcij s podjetji ali osebam, uvrščenimi na seznime.

Pristojni nacionalni organi lahko v nekaterih primerih dovolijo odstopanje od zamrznitve sredstev, in sicer za posebne izjeme, na primer za kritje osnovnih potreb (kot so živila, najemnina, zdravila ali davki) ali razumnih pravnih stroškov.

– Prepoved vizuma ali potovanja

Osebam, ki jih zadeva prepoved potovanja, se zavrne vstop v EU na zunanjih mejah. Če se za vstop v EU zahtevajo vizumi, se ti ne izdajo osebam, ki jih zadevajo takšne omejitve vstopa.

Sankcije EU nikoli ne zavezujejo države članice k temu, da bi lastnim državljanom odklonila vstop. Če za državljana EU velja prepoved potovanja, mora njegova domača država v skladu z nacionalnimi pravnimi določbami to osebo sprejeti.

Poleg tega lahko države članice odobrijo izjeme od prepovedi potovanja, če so gostiteljice mednarodne medvladne organizacije, konference ZN ali Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi.

Kje in kdaj se uporabljajo sankcije EU?

Sankcije so po svoji naravi namenjene doseganju političnih učinkov v tretjih državah. Vseeno pa se omejevalni ukrepi EU uporabljajo samo v okviru pristojnosti EU, to je:

- na ozemlju EU, vključno z njenim zračnim prostorom;
- za državljane EU, ne glede na to, ali so dejansko v EU;
- za podjetja in organizacije, ustanovljene v skladu z zakonodajo države članice, ne glede na to, ali so dejansko v EU. To vključuje tudi podružnice podjetij EU v tretjih državah;
- za vsak posel, ki se v celoti ali delno opravi v Evropski uniji;
- na zrakoplovih ali plovilih, ki so v pristojnosti države članice.

EU ne sprejema zakonodajnih aktov z ekstrateritorialno uporabo, saj bi s tem kršila mednarodno pravo. Države kandidatke za članstvo EU so sistematično pozivane, naj se pridružijo omejevalnim ukrepom EU.

Pravna sredstva

Svet obvesti osebe in subjekte, na katere se nanaša zamrznitev sredstev ali prepoved potovanja, o ukrepih, sprejetih proti njim. Obenem jih opozori na razpoložljiva pravna sredstva: Svet lahko namreč zaprosijo, da ponovno preuči svojo odločitev, tako da pošljejo pripombe glede uvrstitve na seznam. Ukrepe lahko tudi izpodbijajo pred Splošnim sodiščem EU.
